

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНЕ-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Харків
2024

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені
ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

**З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНЕ-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 26
«Цивільна безпека»

**Харків
2024**

Матеріали до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 26 «Цивільна безпека». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 46 с.

У к л а д а ч і:

Шевчук Віктор Михайлович, доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри криміналістики

Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук, професор, академік
НАПрН України;

Демидова Євгенія, кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри криміналістики;

Капустіна Марієтта Владиславівна, кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри криміналістики;

Латиш Катерина, кандидатка юридичних наук, доцентка,
асистентка кафедри криміналістики;

Негребецький Владислав Валерійович, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики

Мета навчальної дисципліни – формування системи теоретичних та наукових знань щодо інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності та практичних навичок із використання систем інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності як засобу оптимізації розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Завдання:

- формування системи знань щодо засад інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності;
- визначення наукових та правових засад інформаційно-аналітичної діяльності;
- опанування структурою інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності;
- набуття знань та практичних навичок щодо використання інформаційно-телекомунікаційної систем досудового розслідування та правозастосовчих органів;
- формування умінь та навичок використання автоматизованих інформаційних систем з метою оптимізації розслідування кримінальних правопорушень;
- опанування знань та практичних навичок щодо застосування інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування "іКейс;
- набуття знань та практичних навичок щодо організації та систем інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронних органів;
- набуття знань та практичних навичок щодо використання інформаційних систем правозастосовчих органів «Феміда», «Електронний суд», «Гарт-1», «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»;
- розвиток навичок та умінь щодо використання методів біометричної ідентифікації в процесі правоохоронної діяльності;
- набуття знань та практичних навичок щодо використання інформаційних систем Державної міграційної служби України;

- набуття знань щодо можливостей міжнародного інформаційного співробітництва під час протидії міжнародній злочинності;
- формування умінь та практичних навичок щодо інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності з протидії міжнародним воєнним злочинам;
- формування умінь та практичних навичок щодо організації інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності з протидії кримінальним правопорушенням проти національної та інформаційної безпеки.

ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Теоретичні та практичні засади інформаційно- аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.				
		Тема 1. Теоретичні та методологічні засади інформаційно- аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.	12	2	2	8
		Тема 2. Зміст	12	2	2	8

		інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.				
		Тема 3. Інформаційно-телекомунікаційна система досудового розслідування "іКейс".	12	2	2	8
		Тема 4. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності Національної поліції України.	12	2	2	8
		Тема 5. Інформаційні системи та підсистеми правозастосов-чих органів.	12	2	2	8
		Тема 6. Автоматизовані інформаційні системи як засіб удосконалення розслідування кримінальних правопору-шень.	12	2	2	8
		Модуль 2. Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності з протидії міжнародним та транснаціональни м злочинам.				
		Тема 7. Біометричні системи як засоби протидії злочинності.	12	2	2	8
		Тема 8 . Інформаційно-	12	2	2	8

		аналітичне забезпечення розшуку та встановлення осіб, зниклих безвісти в умовах війни.				
		Тема 9. Інформаційно-аналітичні системи міжнародних організацій з протидії злочинності. Міжнародне інформаційне співробітництво.	12	2	2	8
		Тема 10. Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності з протидії міжнародним воєнним злочинам.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	120	20	20	80

ПЛАН І ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ТЕМА 1: Теоретичні та методологічні засади інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності

(2 год.)

Практичне заняття №1

П л а н

1. Поняття та значення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.

2. Наукові, історичні та правові засади інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.

3. Генеза, сучасний стан та перспективи інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.

4. Мета та завдання інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.

5. Нормативно-правове регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.

Список додаткової літератури:

Юрген Торвальд «Вік криміналістики».
http://loveread.ec/view_global.php?id=85909

Мовчан А. В. Зарубіжний досвід застосування біометричної ідентифікації людини у протидії транснаціональній злочинності / А. В. Мовчан, Д. А. Мовчан // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – Луганськ, 2009. – № 1. – С. 179–184

Криміналістика: підручник / В. М. Шевчук, В. А. Журавель, В.Ю. Шепітько та ін. ; за ред. В. М. Шевчука. Нац. Юрид. Ун-т ім. Ярослава Мудрого. Вінниця: Право, 2024. 1009 с.

Негребецький В.В. Роль цифрової трансформації органів кримінальної юстиції в підвищенні ефективності розслідування воєнних злочинів в Україні // Проблеми реалізації норм права в умовах сучасних викликів (Problems of implementing legal norms under modern challenges): Scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2024. С.165-180.
<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-400-9-8>.
https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&pli=1&user=_7l3DNgAAAAJ

Білецький А., Цапок М. Правові аспекти введення електронної системи управління кримінальними провадженнями (e-Case Management System) у кримінальний процес щодо корупційних правопорушень. Київ: ТОВ РЕД ЗЕТ, 2020. 32 с.

Благути Р.І., Мовчан А.В. Новітні технології у розслідуванні злочинів: сучасний стан і проблеми використання: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 256 с.

Вишня В. Б. Основи інформаційної безпеки : навч. посібник / В. Б. Вишня, О. С. Гавриш, Е. В. Рижков. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутріш. справ, 2020. 128 с.

Інноваційні методи, засоби та технології в криміналістиці та судовій експертизі : наук.-практ. посібник : електрон. наук. вид. / [Шепітько В. Ю., Авдєєва Г. К., Коновалова В. О. та ін.] ; за ред. В. Ю. Шепітька; Нац. акад. прав. наук України ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України. Харків : Право, 2023. 116 с.

Капустіна М. В. Автоматизовані засоби криміналістичного забезпечення. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 11. URL: <http://lsey.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=144>.

Капустіна М.В., Демидова Є.Є., Латиш К.В. Використання сучасних інформаційних технологій при розслідуванні воєнних злочинів. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 4. С.564-566. URL: http://www.lsey.org.ua/4_2023/134.pdf.

Кібербезпека та інформаційні технології: монографія. Х.: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2020. 380 с. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 10.09.2009 № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний веб-сайт Президента України . – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України . – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>.
3. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України . – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України . – Режим доступу: <http://www.mvs.gov.ua/>.
5. Офіційний веб-сайт Національної поліції України . – Режим доступу: <http://www.npu.gov.ua/uk/>.
6. Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України . – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/>.
7. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України . – Режим доступу: [http:// www.mon.gov.ua/](http://www.mon.gov.ua/).
8. Кафедра криміналістики НЮУ імені Ярослава Мудрого
<https://www.facebook.com/people/Кафедра-криміналістики-НЮУ-імені-Ярослава-Мудрого/61551286851614/>

ТЕМА 2: Зміст інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності

(2 год.)

Практичне заняття №2

П л а н

1. Суб'єкти інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.
2. Об'єкти інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.
3. Механізм та принципи інформаційно-аналітичної роботи.
4. Інформаційні ресурси інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності. Законодавчо визначена система суб'єктів судово-експертної діяльності та державних спеціалізованих експертних установ.

Список додаткової літератури

Основи судової експертизи : навч. посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліф. судового експерта / авт.-уклад. : Л. М. Головченко, А. І. Лозовий та ін. Харків : Право, 2016. 928 с.

Закон України «Про судову експертизу» URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>

Наказ МЮ України № 53/5 від 08.10.98 «Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>

Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 03.11.2015 р. № 1343, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1390/27835 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.

Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень в системі Служби безпеки України: Наказ Центрального управління Служби безпеки України від 29.05.2015 р. №

371, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.06.2015 р. за № 738/27183. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0738-15#Text>.

Про затвердження Інструкції про поведження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: наказ МВС України від 19.08.2019 р. № 691, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.10.2019 р. за № 1081/34052 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>.

Про затвердження та введення в дію Інструкції про порядок вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів у кримінальних справах, цінностей та іншого майна органами дізнання, досудового слідства і суду (в новій редакції): наказ Генерального прокурора України, Державної податкової адміністрації України, Верховного Суду України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної судової адміністрації України від 27.08.2010 р. N 51/401/649/471/23/125 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0051900-10#Text>.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-сайт Президента України . <http://www.president.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Верховної Ради України . <http://rada.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України .
<http://www.kmu.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України .
<http://www.mvs.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Національної поліції України .
<http://www.npu.gov.ua/uk/>.

Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України .
<http://www.gp.gov.ua/>.

Кафедра криміналістики НЮУ імені Ярослава Мудрого

<https://www.facebook.com/people/Кафедра-криміналістики-НЮУ-імені-Ярослава-Мудрого/61551286851614/>

**ТЕМА 3: Інформаційно-телекомунікаційна система досудового
розслідування «іКейс»**

(2 год.)

Практичне заняття №3

П л а н

1. Мета, основні завдання та функції системи досудового розслідування «іКейс».
2. Структура системи та її взаємодія з іншими інформаційними (автоматизованими), інформаційно-телекомунікаційними системами.
3. Суб'єкти та користувачі системи досудового розслідування «іКейс».
4. Засади функціонування системи досудового розслідування «іКейс».

Список додаткової літератури

Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування "іКейс": затв. Наказом Національного антикорупційного бюро України, Офісу Генерального прокурора, Ради суддів України, Вищого антикорупційного суду від 15 грудня 2021 року № 175/390/57/72 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0390886-21#Text>

Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування: Закон від 1 червня 2021 р. № 1498-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1498-20#Text>

Усі новини "eCase". URL: <https://nabu.gov.ua/tags/ecase/>

Нормативні акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради.— 1996.— № 30.— Ст. 141.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
3. Закон України «Про судову експертизу» // Відомості Верховної Ради.— 1994.— № 28.— Ст. 232.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-сайт НАБУ . <http://https://nabu.gov.ua/>.

ТЕМА 4: Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності Національної поліції України

(2 год.)

Практичне заняття №4

П л а н

1. Система інформаційно-аналітичного забезпечення підрозділів Національної поліції України.
2. Автоматизовані інформаційно-пошукові системи Національної поліції України.
3. Основні завдання та призначення інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».
4. Інформаційні ресурси, суб'єкти та структура системи «Інформаційний портал Національної поліції України».
5. Інформаційні підсистеми «Інформаційного порталу Національної поліції»: «СЛІД», «Дорожньо-транспортна пригода», «Гарпун», «Атріум», «Єдиний облік».

На занятті студенти обговорюють питання плану, вирішуючи запропоновані нижче фабули.

Фабули

1. При проведенні обшуку у квартирі гр. А. в упаковці з під дитячого конструктора був знайдений металевий предмет, конструктивно схожий на ручну вогнепальну зброю (пістолет) та пакунок, у якому виявлено шість патронів. У слідчого виникла необхідність звернутися до криміналістичного обліку для дослідження вогнепальної зброї та бойових припасів до неї.

До яких інформаційно-пошукових систем Національної поліції України необхідно звертатися слідчому? На які запитання може надати відповідь звернення до інформаційних підсистем «Інформаційного порталу Національної поліції»?

2. 17 червня 2019 року близько 05 год. 10 хв. працівниками УПП в м. Харкові ДПП України на автодорозі поблизу вул. Золочівської, 28 А, було зупинено автомобіль "Land Rover Range Rover" моделі "Avtobiography", чорного кольору, в якому знаходилися мішки білого кольору із твердими органічними сполуками схожими на сирець бурштину всередині.

До яких інформаційно-пошукових систем Національної поліції України необхідно звертатися слідчому? На які запитання може надати відповідь звернення до інформаційних підсистем «Інформаційного порталу Національної поліції»?

Список додаткової літератури:

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 10.09.2009 № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Інструкція з формування та ведення інформаційної підсистеми «Атріум» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: затв. Наказом МВС України від 11.12. 2019 року № 1032. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0217-20#Text>.

Інструкція з формування та ведення інформаційної підсистеми «Гарпун» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: затв. Наказом МВС України від 13.07. 2018 року № 497. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0787-18#Text>.

Інструкція з формування та ведення інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: затв. Наказом МВС України від 16.03. 2020 року № 257. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0319-20#Text>.

Інструкція про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї: затв. Наказом МВС України від 31.05.1993 № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-93#Text>.

Інструкція про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 11.09.2001 № 785. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-01#Text>.

Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 р. № 1024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF#Text>

Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 03.11.2015 р. № 1343, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1390/27835 ШБ: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.

Про затвердження Інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду

місця події: Наказ МВС України від 03.11.2015 № 1339. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.

Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27.07.2017 р. за № 918/30786. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>.

Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>.

Про затвердження Порядку спільних дій Національної поліції України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України під час проведення огляду місця пожежі, виявлення, припинення, попередження та розслідування кримінальних правопорушень та інших подій, пов'язаних з пожежами: наказ МВС України від 24.07.2017 р. № 621, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.08.2017 р. за № 998/30866 ЦКВ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-17#Text>.

Про затвердження Інструкції про поводження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: наказ МВС України від 19.08.2019 р. № 691, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.10.2019 р. за № 1081/34052 ЦКВ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>.

Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису: Наказ МВС України від 18.12.2018 р. № 1026, зареєстрований в Міністерстві юстиції

України 11.01.2019 р. за № 28/32999 ЦКВ

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-19#Text>.

Про затвердження та введення в дію Інструкції про порядок вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів у кримінальних справах, цінностей та іншого майна органами дізнання, досудового слідства і суду (в новій редакції): наказ Генерального прокурора України, Державної податкової адміністрації України, Верховного Суду України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної судової адміністрації України від 27.08.2010 р. N 51/401/649/471/23/125 ЦКВ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0051900-10#Text>.

Патик А.А. Статус, повноваження та відповідальність спеціаліста й інспектора-криміналіста в кримінальному процесі. 2017. Електронний репозитарій НАВС.

<http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/2402?mode=full>

ТЕМА 5: Інформаційні системи та підсистеми правозастосовчих органів

(2 год.)

Практичне заняття №5

П л а н

1. Інформаційна мережа «Феміда» та програмне забезпечення «Акорд».
2. Інформаційна підсистема «Електронний суд».
3. Інтегрована інформаційно-телекомунікаційна система «Гарт-1».
4. Єдиний державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».

Список додаткової літератури

Ласкаво Просимо до професійної мережі «Феміда».
<https://femida.court.gov.ua/>

Функціонування Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи.
URL: https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/func_ecits/

Сербіна А. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система
<https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2019/january/issue-1/1/article-41905.html>
Негребецький В.В. Роль цифрової трансформації органів кримінальної юстиції в підвищенні ефективності розслідування воєнних злочинів в Україні // Проблеми реалізації норм права в умовах сучасних викликів (Problems of implementing legal norms under modern challenges): Scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2024. С.165-180.
<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-400-9-8>.

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&pli=1&user=_7l3DNgAAAAJ

Норкус Р. Застосування інформаційних та електронно-комунікаційних технологій у рамках розгляду господарських спорів: досвід Литви та інших джерел. Право України. 2016. № 7. С. 95-103.

Інтернет-ресурси

Судова влада України. URL : <https://court.gov.ua/> .

Онлайн трансляції судових засідань. URL :
<https://court.gov.ua/affairs/online/>

Державне підприємство "Центр судових сервісів". URL :
<https://ccs.court.gov.ua/ccs/>

Електронний кабінет громадянина. URL : <https://itd.rada.gov.ua/idsrv/>

Електронний суд (відеоінструкція). URL : <https://id.court.gov.ua/>

Єдиний державний веб-портал відкритих даних. URL:
<https://data.gov.ua/>

Єдиний державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі» <https://cabinet.customs.gov.ua/>

Кафедра криміналістики НЮУ імені Ярослава Мудрого

<https://www.facebook.com/people/Кафедра-криміналістики-НЮУ-імені-Ярослава-Мудрого/61551286851614/>

Нормативні акти

Конституція України // Відомості Верховної Ради.— 1996.— № 30.— Ст. 141.

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Закон України «Про судову експертизу» // Відомості Верховної Ради.— 1994.— № 28.— Ст. 232.

Положення про автоматизовану систему документообігу суду. URL <https://court.gov.ua/sudova-vlada/969076/polozhenniapasds/>

Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах. Закон України № 80/94-ВР від 05.07.1994. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>

Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму "єдиного вікна" та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України: Закон України від 06 вересня 2018 р. № 2530-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2530-viii#Text>

ТЕМА 6: Автоматизовані інформаційні системи як засіб удосконалення розслідування кримінальних правопорушень

(2 год.)

Практичне заняття №6

П л а н

1. Поняття та значення автоматизованої інформаційної системи як засобу удосконалення розслідування кримінальних правопорушень.

2. Переваги автоматизованих інформаційних систем.
3. Класифікація автоматизованих інформаційних систем.
4. Використання сучасних автоматизованих інформаційних систем в судово-слідчій практиці

На занятті студенти обговорюють питання плану, вирішуючи запропоновані нижче фабули.

Ф а б у л и

1. Служба безпеки України викрила групу осіб, які намагалися завдати бюджету України збитки в особливо великих розмірах. Ділки хотіли уникнути сплати податків від продажу агрофірми на Сумщині, в яку входили 6,5 тис. га землі. За попередніми висновками, від оборудки державний бюджет недоотримав 66,2 млн грн. Наразі для відшкодування завданих державі збитків судові органи наклали арешт на майно та кошти правопорушників.

Тривають слідчі дії для встановлення і притягнення до відповідальності всіх осіб, причетних до протиправної діяльності. За даними досудового розслідування, керівництво регіональних агрофірм продало свої підприємства за понад 350 млн грн. Але замість обов'язкової сплати податків на суму 66,2 млн грн зловмисники вирішили вивести ці кошти у тінь. Для цього вони нібито інвестували 66,2 млн грн у спеціально створені фірми.

Потім ці кошти провели через низку фірм-прокладок і нарешті «легалізували» їх через купівлю елітної нерухомості та автомобілів преміум-класу. Під час санкціонованих обшуків в офісах комерційних структур і за місцями проживання організаторів схеми правоохоронці вилучили: офіційну документацію та чорнову бухгалтерію; мобільні телефони та комп'ютерну техніку; банківські картки із доказами протиправної діяльності. У межах кримінального провадження організатору протиправної схеми повідомлено про підозру за ч. 3 ст. 209 та ч. 3 ст. 212

(легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, а також ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) Кримінального кодексу України. Оскільки особа переховується від слідства, то її оголошено у розшук.

Заходи із припинення протизаконної діяльності проводили співробітники СБУ у Сумській області спільно зі слідчими Нацполіції та співробітниками Державної податкової служби під процесуальним керівництвом Офісу Генерального прокурора.

2. До Головного експертно-криміналістичного центру Держприкордонслужби України звернувся слідчий відділу Національної поліції одного з районів столиці з проханням провести експертизу двох паспортів. За попередньою оцінкою, документи громадян Азербайджану та Грузії мали підроблені відмітки про перетинання кордону.

3. 36-річний громадянин Таджикистану намагався скористатися підробленим документом, що прямував на в'їзд в Україну через пункт пропуску «Рава-Руська». Прикордонники встановили, що дві відмітки Держприкордонслужби у його паспортному документі, які б мали свідчити про перебування іноземця на території нашої держави, не відповідають встановленому зразку. У діях як іноземця вбачаються ознаки правопорушення, передбаченого ст. 358 ККУ «Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів». Іноземцеві довелося вибути до відділку Нацполіції. Його паспорт вилучили для проведення експертизи та прийняття правового рішення.

4. Директор департаменту капітального будівництва Донецької ОДА безпідставно прийняв виконані роботи із зведення інженерних фортифікаційних споруд (бліндажів) на території проведення АТО (ООС) в Донецькій області, що не відповідали проектній документації на їх будівництво. У зв'язку з чим була проведена комплексна судова експертиза вказаних інженерних фортифікаційних споруд. Судовими експертами

встановлено, що збудований взводний опорний пункт не відповідає вимогам будівництва військових фортифікаційних споруд. Крім того, встановлено, що бліндажі, призначені для укриття особового складу взводного опорного пункту, у випадку атаки з використанням важкого озброєння, не виконали б функції захисту. Також було встановлено, що певна посадова особа внесла зміни до проектно-кошторисної документації із зведення опорних пунктів (бліндажів) на території проведення АТО (ООС) в Донецькій області, в результаті чого підрядники збудували взводні опорні пункти з матеріалів, які з військової точки зору, не придатні для цього типу споруд.

Список додаткової літератури

Амелін О. Ю. Інформаційне забезпечення діяльності органів прокуратури України: адміністративно-правовий аспект : монографія. Київ: 2021. 224 с.

Банах С. В. Поняття інформаційної діяльності правоохоронних органів. Актуальні проблеми правознавства. 2019. №3. С. 107-112.

Банах С. Інформаційне забезпечення діяльності правоохоронних органів: історико-правовий аналіз. Актуальні проблеми правознавства. 2019. №2. С. 149-156.

Бірюков В. В. Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів : монографія / В. В. Бірюков. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2009. – 664 с.

5. Журавель В. А. Інформаційне забезпечення підтримки прийняття рішення слідчим / В. А. Журавель // Кримінально-правова охорона життя та здоров'я : матеріали наук.-практ. конф., Харків 22–23 квіт. 2004 р. – К. ; Х. : Юрінком Інтер, 2004. – С. 211–214.

Журавель В. А. Криміналістичні прогнози як засіб протидії серійним вбивствам / В. А. Журавель, В. Л. Синчук // Вісн. Луган. акад. внутр. справ України. – Луганськ : РВВ ЛАВС, 2002. – Вип. 3. – С. 183–188.

Шепітько В. Ю. Автоматизовані інформаційні системи як засіб удосконалення розслідування вбивств / В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва, С. В. Стороженко // Вісник Національної академії правових наук України : зб. наук. пр. – Харків, 2017. – № 1. – С. 161–172.

Кікалішвілі М. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегії й тактики протидії корупційній злочинності. Правова позиція. 2019. №4. С. 173-178.

Колесніков А. П., Банах С. В. Інформаційне забезпечення діяльності прокуратури. Науковий вісник ужгородського національного університету. Серія право. 2020. №61. С. 129-132

Колесніков А. П., Васильчишин О., Баранецька О., Мельник І. Інформаційний базис роботи правоохоронних органів. Актуальні проблеми правознавства. 2020. № 3. С. 28-33.

Нормативні акти:

Конституція України від 28.06.1996 за №254к/96-ВР.

Закон України «Про Національну поліцію» (ВВР), 2015, №40-41, Ст.379.

Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 за № 2657-XII.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 за № 2939-VI.

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 31.05.2005 за № 2594-IV.

Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 за № 2297-VI.

Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 за № 3206-VI.

Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах» від 5.07.1994 за № 80/94-ВР.

Наказ ГПУ «Про затвердження положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань (із змінами)» від 06.04.2016 за № 139.

Наказ МінЮст «Про затвердження типового порядку обробки персональних даних у базах персональних даних» від 30.12.2011 за № 3659/5.

Про затвердження Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» : затв. Наказом МВС від 03.08.2017 № 676. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17#Text>

Спільний наказ ГПУ та МВС України «Порядок взаємодії ГПУ та МВС України щодо обміну інформацією з ЄРДР та інформаційних систем ОВС» від 17.11.2012 за № 115/1046.

Спільний наказ ГПУ, МВС, СБУ, Міндоходів і зборів, Міноборони, Державної судової адміністрації «Інструкція «Про порядок обліку кримінальних та адміністративних корупційних правопорушень»» від 22.04.2014 за № 52/394/172/71/268/60.

Доручення МВС «Про організацію порядку обліку кримінальних правопорушень» від 20.11.2012 за № 18065/Зр.

Доручення МВС «Про організацію Порядку обліку участі оперативних служб у встановленні осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень» від 02.12.2013 за № 20934/Дв.

Методичні рекомендації МВС України щодо алгоритму дій користувачів з організації формування Інтегрованої інформаційно-пошукової системи ОВС України. Службовий лист МВС від 16.01.2014 за № 727/Зр.

Методичні матеріали Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України щодо дій користувачів системи централізованого управління нарядами патрульної служби «ЦУНАМІ». Київ. 2015.

Методичні рекомендації щодо користування Електронною системою фіксації поліцейськими результатів реагування на події. Департамент інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції. Київ. 2017.

Наказ МВС України «Про підсистему ІП Гарпун» від 13.06.2018 за № 497.

Наказ НПУ «Про затвердження порядку ведення Єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події» від 08.02.2019 за № 100.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-сайт Президента України . <http://www.president.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Верховної Ради України . <http://rada.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України .
<http://www.kmu.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України .
<http://www.mvs.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Національної поліції України .
<http://www.npu.gov.ua/uk/>.

Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України .
<http://www.gp.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України . <http://www.mon.gov.ua/>.

<https://wanted.mvs.gov.ua/>

Кафедра криміналістики НЮУ імені Ярослава Мудрого

<https://www.facebook.com/people/Кафедра-криміналістики-НЮУ-імені-Ярослава-Мудрого/61551286851614/>

ТЕМА 7: Біометричні системи як засоби протидії злочинності

(2 год.)

Практичне заняття №7

П л а н

1. Поняття та принципи роботи біометричних систем.
2. Властивості інформаційних ознак людини, що визначають ефективність біометрії.
3. Методи біометричної ідентифікації за формою обличчя (геометрією обличчя), термограмою обличчя, відбитком пальця, формою кисті руки (геометрією руки та пальців), радужною оболонкою ока.
4. Біометричні інформаційні системи Державної міграційної служби України.
5. Особливості застосування системи контролю іноземців та осіб без громадянства, що в'їжджають на територію України за допомогою біометрії.
6. Особливості впровадження біометричних паспортів на Україні.
7. Автоматизовані дактилоскопічні ідентифікаційні системи (АДІС). Проблеми використання зразків відбитків пальців рук людини, отриманих незаконно, іншою людиною.
8. Використання біометричних систем у системах відеоспостереження (приклад: система "Безпечне місто").
9. Використання біометричних систем у боротьбі з тероризмом.

У процесі проведення практичного заняття студентами розглядаються сучасні перспективні методи біометричної ідентифікації, автоматизовані біометричні системи. Здійснюється аналіз методів біометричної ідентифікації за формою обличчя особи (геометрією обличчя), термограмою обличчя, відбитком пальця, формою кисті руки (геометрією руки та пальців), радужною оболонкою ока.

Лабораторна робота.

Отримання ознак геометричної структури руки на прикладі шістнадцятипараметрової системи, розробленої американськими ученими (А. К. Jain, А. Ross, S. Pankanti.)

Наочне приладдя та обладнання: зразки зображення геометрії руки, таблиця з описом сукупності ознак для геометрії руки; штангенциркуль; цифрова фотокамера; штатив.

Зміст:

1. Здійснити фотозйомку кисті руки: вид зверху та вид збоку.
2. Провести вимірювання 16-ти параметрів кисті руки та заповнити карту зображення геометрії руки.

У позааудиторний час виготовити 2 фотознімки розміром 9 х 12 см і наклеїти їх на карту зображення геометрії руки за наданим зразком.

Викладач на прикладі шістнадцятипараметрової системи, розробленої американськими ученими (А. К. Jain, А. Ross, S. Pankanti. A prototype hand geometry-based verification system), пояснює порядок відбору ознак геометричної структури руки, які можуть використовуватися для біометричної ідентифікації.

Список додаткової літератури

Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 р. № 5492-VI // Голос України. – 2012. – № 231.

Кулібаба Д. А. Біометричні дані в документах нового покоління / Д. А. Кулібаба, Ю. О. Геращенко // Науковотехнічна інформація. – 2007. – № 2. – С. 40-45.

Jain, Anil & Ross, Arun & Pankanti, S.. (2002). A Prototype Hand Geometry-based Verification System.

ТЕМА 8: Інформаційно-аналітичне забезпечення розшуку та встановлення осіб, зниклих безвісти в умовах війни.

(2 год.)

Практичне заняття №8

П л а н

1. Електронний реєстр геномної інформації людини.
2. Центральний облік генетичних ознак людини (ЦОГОЛ).
3. Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.
4. Використання інформації з відкритих джерел – OSINT.

Під час практичного заняття під керівництвом викладача студенти обговорюють питання, вирішуючи запропоноване нижче завдання.

Практичне завдання: Розробка інформаційно-аналітичної моделі розшуку зниклих безвісти

Мета:

Ознайомити студентів з методами збору, аналізу та використання інформації для розшуку осіб, зниклих безвісти в умовах збройного конфлікту, а також сформувати навички роботи з відкритими джерелами, базами даних та аналітичними інструментами.

Завдання:

1. Ситуаційне моделювання:

Оберіть одну з умовних ситуацій (на вибір або за жеребом):

- Зникнення цивільної особи під час евакуації.
- Зникнення військовослужбовця після бойового зіткнення.

- Виявлення невстановленого тіла в зоні бойових дій.

Опишіть початкові дані: останнє місце перебування, свідчення очевидців, фото, документи, соціальні мережі тощо.

2. Інформаційний пошук:

- Складіть перелік джерел інформації (державні реєстри, волонтерські бази, соцмережі, ЗМІ, міжнародні організації).
- Проведіть пошук даних, які можуть допомогти у встановленні особи або місця перебування.

3. Аналітична обробка:

- Побудуйте інформаційно-аналітичну карту (mind map або схему), що відображає зв'язки між зібраними даними.
- Визначте ключові гіпотези щодо місця перебування або долі особи.

4. Звітність:

Підготуйте короткий аналітичний звіт (до 3 сторінок), у якому:

- описано хід розслідування;
- наведено джерела інформації;
- сформульовано висновки та рекомендації щодо подальших дій.

Форма подання:

- Презентація (до 10 слайдів).
- Аналітичний звіт у форматі PDF або DOCX.
- Додатково: карта зв'язків або схема у вигляді зображення.

Критерії оцінювання:

- Повнота збору інформації.
- Логічність та обґрунтованість аналітичних висновків.
- Креативність у візуалізації даних.
- Дотримання етичних норм при роботі з чутливою інформацією.

Список додаткової літератури

Аббасов Руслан. Особливості днк-ідентифікації під час воєнного стану.
<https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6e7b7e6a-663e-4485-a262-39793499bd2e/content>

Банах С. В. Поняття інформаційної діяльності правоохоронних органів. Актуальні проблеми правознавства. 2019. №3. С. 107-112.

Поліцейські аналітики взяли участь у масштабному хакатоні з розслідування воєнних злочинів. <https://mvs.gov.ua/news/policeiski-analitiki-vziali-ucast-u-masstabnomu-xakaton-i-z-rozsliduvannia-vojennix-zlociniv>

Бірюков В. В. Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів : монографія / В. В. Бірюков. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2009. – 664 с.

Журавель В. А. Інформаційне забезпечення підтримки прийняття рішення слідчим / В. А. Журавель // Кримінально-правова охорона життя та здоров'я : матеріали наук.-практ. конф., Харків 22–23 квіт. 2004 р. – К. ; Х. : Юрінком Інтер, 2004. – С. 211–214.

Використання інструментів та методів OSINT для отримання пошукової інформації : практик. порадник. - 5-те вид., переробл. та доповн. / Д. С. Зоренко, Л. О. Кульчицька, Р. В. Лех, О. І. Червяков. – Харків, 2024. – 80 с.
<https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/20299>.

Яремчук В. О. Організація та тактика залучення спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій : монографія ; за ред. проф. Шепітька В. Ю. Харків : Вид. агенція «Апостіль», 2015. 228 с.

Нормативні акти:

Закон України “Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин” № 2505-VIII від 12 липня 2018 р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text>

Наказ МВС 29.08.2022 № 535 «Про затвердження Положення про Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин».

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-22#Text>

Управління з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (Секретаріат Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин). <https://mvs.gov.ua/uk/struktura/upravlinnia-z-pitan-osib-zniklix-bezvisti-za-osoblivix-obstavin-sekretariat-upovnovazhenogo-z-pitan-osib-zniklix-bezvisti-za-osoblivix-obstavin>

Порядок утворення та діяльності пошукових груп з пошуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 511 від 29 квітня 2022 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/511-2022-%D0%BF#n50>

Про затвердження Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» : затв. Наказом МВС від 03.08.2017 № 676. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17#Text>

Інтернет-ресурси

Управління з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (Секретаріат Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин). <https://mvs.gov.ua/uk/struktura/upravlinnia-z-pitan-osib-zniklix-bezvisti-za-osoblivix-obstavin-sekretariat-upovnovazhenogo-z-pitan-osib-zniklix-bezvisti-za-osoblivix-obstavin>

Як виводиться ДНК-профіль для пошуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин - пояснення Артура Добросердова. 04.02.2025. <https://mvs.gov.ua/news/iak-vivoditsia-dnk-profil-dlia-posuku-osib-zniklix-bezvisti-za-osoblivix-obstavin-poiasnennia-artura-dobroserdova>.

Роз'яснення порядку дій громадян, родичі яких зникли в зоні АТО (ООС). <https://ndekc.ck.ua/novini/188-rozyasnennya-poryadku-dy-gromadyan-rodich-yakih-znikli-v-zon-ato.html>.

Пошук осіб, зниклих безвісти за особливих обставин

<https://ukc.gov.ua/knowledge/poshuk-osib-znyklyh-bezvisty-za-osoblyvyh-obstavyn/>.

МВС ПРОважливе: особа зникла безвісти за особливих обставин – як діяти

<https://mvs.gov.ua/news/mvs-provazlive-osoba-znikla-bezvisti-za-osoblivix-obstavyn-iak-diiati>

Відповіді на найбільш поширені питання щодо отримання витягу з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.
<https://mvs.gov.ua/upovnovazennii-z-pitan-osib-zniklix-bezvisti-za-osoblivix-obstavyn-1/korisna-informaciia/vidpovid-na-naibils-posireni-pitannia-shhodo-otrimannia-vitiagu-z-jedinogo-rejestru-osib-zniklix-bezvisti-za-osoblivix-obstavyn>

<https://wanted.mvs.gov.ua/>

Кафедра криміналістики НЮУ імені Ярослава Мудрого

<https://www.facebook.com/people/Кафедра-криміналістики-НЮУ-імені-Ярослава-Мудрого/61551286851614/>

ТЕМА 9: Інформаційно-аналітичні системи міжнародних організацій з протидії злочинності. Міжнародне інформаційне співробітництво.

(2 год.)

Практичне заняття №9

П л а н

1. Поняття «міжнародне інформаційне співробітництво».
2. Суб'єкти протидії міжнародній злочинності.
3. Порядок отримання оперативної інформації від міжнародних правоохоронних організацій. Види запитів до міжнародних організацій.
4. Міжнародні уніфіковані форми повідомлення про злочини.
5. Сучасні криміналістичні інформаційні системи Європолу.
6. Сучасні криміналістичні інформаційні системи Інтерполу.

На занятті студенти обговорюють питання плану, вирішуючи запропоноване нижче практичне завдання.

Мета:

Ознайомитися з функціональними можливостями, структурою та практичним застосуванням криміналістичних інформаційних систем, які використовуються Європол та Інтерпол, а також оцінити їх ефективність у боротьбі з міжнародною злочинністю.

Завдання:

Обрати одну з інформаційних систем:

Європол: наприклад, Europol Information System (EIS), SIENA, AP (Analysis Projects).

Інтерпол: наприклад, I-24/7, SLTD, MIND/FIND, iARMS.

Провести дослідження (використовуючи відкриті джерела):

Основні функції та призначення системи.

Архітектура та принципи роботи.

Типи даних, які обробляються.

Приклади використання в реальних кримінальних розслідуваннях.

Переваги та обмеження системи.

Підготувати аналітичний звіт (5–7 сторінок), який містить:

Короткий опис обраної системи.

Схему або інфографіку, що ілюструє структуру або процес обміну інформацією.

Порівняння з іншими подібними системами (за бажанням).

Власну оцінку ефективності системи та пропозиції щодо її вдосконалення.

Презентація результатів:

Підготуйте коротку презентацію (5–7 слайдів) для захисту своєї роботи перед групою.

Форма звіту:

Формат: PDF або DOCX

Шрифт: Times New Roman, 14 pt

Інтервал: 1.5

Мова: державна

Критерії оцінювання:

Повнота та глибина аналізу.

Якість оформлення звіту та презентації.

Критичне мислення та власні висновки.

Використання актуальних джерел.

Список додаткової літератури

Карпенко Є.М. Головні напрями та форми міжнародного співробітництва при розслідуванні злочинів міжнародного характеру. http://jes.nuoua.od.ua/archive/1_2016/32.pdf

Аль-Батран Халед Нормативно-правові основи протидії міжнародному тероризму в рамках Організації Ісламського Співробітництва [Текст]: автореф. дис. ... юрид. наук: 12.00.11 / Аль-Батран Халед; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - О., 2012. - 17 с.

Бакай Марта Ігорівна Імплементация положень "антикорупційних" конвенцій у вітчизняне кримінальне законодавство [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Бакай Марта Ігорівна; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2013. - 19 с.

Бандурка О. М. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції [Текст]: наук.-практ. посібник / О. М. Бандурка; Національний ун-т

внутрішніх справ. - Х.: Основа, 2003. - 323 с.

Білоцький С.Д. Міжнародно-правове регулювання миротворчої діяльності [Текст]: навч. посіб. для студ. ВНЗ / С.Д. Білоцький; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К.: Київ. ун-т, 2012. - 287 с.

Використання можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у боротьбі зі злочинами [Текст]: навч. посібник / В. А. Некрасов [и др.]. - К.: КНТ: Скіф, 2008. - 163 с.

Вороненко В.В. Проблеми міжнародного співробітництва у сфері протидії ядерному розповсюдженню та ядерному тероризму [Текст] // Архів клінічної медицини, 2011, N № 2.-С.84-90

Гарбазей Дмитро Олександрович Міжнародно-правові основи боротьби з корупцією [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Гарбазей Дмитро Олександрович; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2015. - 22 с.

Грицаєнко Л.Л. Органи Європейського Союзу з боротьби зі злочинністю та правові засади їх співробітництва з Україною / Л.Л. Грицаєнко // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – № 1. – С. 91–95.

Демченко І., Соловйов О. Попередження поширення фальсифікованих лікарських засобів на міжнародному та національному рівні [Текст]: [монографія] / І. Демченко, О. Соловйов. - Київ : Новий друк, 2014. - 128с.

Інформаційні технології боротьби з тероризмом [Текст]: матеріали наук.-практ. конф., Київ, 15 лип. 2012 р. / Акад. вищ. освіти України, Global acad. of allied leadership, Acad. of open society security. - К.: Ліпкан О. С. [вид.], 2012. - 91 с.

Культенко О.В. Інтерпол. Еволюція структури та діяльності [Текст]: [монографія] / О.В. Культенко. - Вид. 1-ше. - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. Володимира Винниченка, 2013. - 175 с.

Куцевич Максим Петрович Кримінальна відповідальність за екоцид:

міжнародний та національний аспекти [Текст]: монографія / М.П. Куцевич; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К.: Юридична думка, 2009. - 332 с.

Макаруха З.М. Правові засади діяльності Європейського Союзу у сфері забезпечення простору свободи, безпеки та юстиції: монографія / Зоряна Макаруха; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Л.: [Астролябія], 2011. - 543 .

Матвійчук В.К. Протидія злочинності та адаптація кримінального законодавства і права України до законодавства і права Європейського Союзу: монографія / [В.К. Матвійчук та ін. ; за заг. ред. В.К. Матвійчука]; Нац. акад. упр. - Київ: ВНЗ "Національна академія управління", 2014. - 551с.

Механізми співпраці правоохоронних органів в процесі виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми [Текст]: [дослідження] / Амер. асоц. юристів Ініціатива з верховенства права (ABA/ROLI); [підгот.: Марина Елефанте, Людмила Ільковець]. - К.: [б. в.], 2010. - 39 с.

Микієвич М.М. Міжнародно-правові засади боротьби із транснаціональною злочинністю в рамках Європейського Союзу /М.М. Микієвич // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2008. – № 2. – С. 1–8.

Миронова В.О. Проблеми кримінальної відповідальності за порушення законів та звичаїв війни [Текст]: монографія / В.О. Миронова; Акад. прав. наук України [та ін.]. - Х.: Право, 2007. - 152 с.

Міжнародна поліцейська енциклопедія [Текст]: понятійний апарат. Концептуальні підходи. Теорія та практика: В 10 т. / відп. ред. Ю.І. Римаренко [та ін.]; Нац. акад. внутр. справ України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Акад. прав. наук України, Акад. підготовки керів. кадрів поліції Федерат. Республіки Німеччини, Акад. упр. М-ва внутр. справ Рос. Федер. - К.: Видавничий дім "Ін Юре", 2003 .

Міжнародно-правова допомога та співробітництво у кримінальному

судочинстві України [Текст]: зб. док.: У 2 ч. / уклад. І.І. Когутич; ЛНУ ім. Івана Франка. Кафедра кримінального процесу і криміналістики. - Л.: Тріада плюс, 2004 . - Ч. 1. - [Б. м.]: [б.в.], 2004. - 940 с.; Ч. 2. - [Б. м.]: [б.в.], 2004. - 638 с.

Петрашко Сергій Боротьба з корупцією: міжнародний вимір та національна практика [Текст]: монографія / Сергій Петрашко; Ін-т законодавства Верховної Ради України. - Київ: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2014. - 231 с.

Протидія наркозлочинності: вітчизняний та міжнародний досвід співпраці правоохоронних та судових органів: матеріали укр.-нім. наук.-практ. конф., м. Донецьк, 26-27 трав. 2011 р. / Верховна Рада України, Ком. з питань законодав. забезп. правоохорон. діяльн., Донец. юрид. ін-т Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка, Фонд Г. Зайделя. - Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2011. - 307 с.

Теличкін О. О. Цивільна поліція як провідний суб'єкт правоохоронної діяльності міжнародної місії на користь миру [Текст] 3: 1, 2004. - (Право і безпека) // Право і безпека.-С.162-166

Чорноус Юлія Миколаївна Теорія і практика криміналістичного забезпечення досудового слідства у справах про злочини міжнародного характеру [Текст]: монографія / Чорноус Юлія Миколаївна; Нац. акад. внутр. справ. - К.: Скіф, 2012. - 447 с.

Шостко Олена Юріївна Протидія організованим злочинності в європейських країнах [Текст]: монографія / О.Ю. Шостко; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. - Х.: Право, 2009. - 400с.

ТЕМА 10: Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності з протидії кримінальним правопорушенням проти національної та інформаційної безпеки

(2 год.)

Практичне заняття №10

П л а н

1. Правові основи інформаційної безпеки в Україні.
2. Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності з протидії кіберзлочинам.
3. Європейська агенція мережевої та інформаційної безпеки (European Network and Information Security Agency, ENISA).
4. Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності з протидії кримінальним правопорушенням проти національної безпеки.

На занятті студенти обговорюють питання плану, вирішуючи запропоноване нижче практичне завдання.

Мета:

Пошук та аналіз інформації в соціальних мережах та месенджерах.

Опис кейсу

В рамках цього практичного заняття студенти будуть досліджувати фейкову інформаційну кампанію у соціальних мережах. Завдання полягає у виявленні джерела фейкової інформації, аналізі її поширення та виявленні ключових акаунтів, які сприяють поширенню дезінформації. Для цього буде використано дані з Facebook або Telegram.

Завдання:

1. Зібрати дані про підозрілу інформаційну кампанію у Facebook або Telegram.
2. Виявити ключові акаунти, які поширюють фейкову інформацію.
3. Проаналізувати зв'язки між акаунтами та виявити мережу поширення дезінформації.
4. Візуалізувати результати аналізу та підготувати звіт.

Інструменти для використання

Для виконання завдання студенти можуть використовувати наступні інструменти:

- CrowdTangle (для аналізу даних з Facebook)
- TweetDeck (для моніторингу X)
- TGStat (для аналізу даних з Telegram)
- Maltego (для візуалізації зв'язків між акаунтами)
- Інші OSINT-інструменти за потребою

Очікувані результати

Після виконання завдання студенти повинні:

- Виявити джерело фейкової інформації
- Проаналізувати мережу акаунтів, які сприяють поширенню дезінформації
- Візуалізувати результати аналізу. Форма звіту: формат: PDF або DOCX.

- Підготувати звіт з висновками та рекомендаціями

Критерії оцінювання

Оцінювання буде проводитись за наступними критеріями:

- Повнота та точність зібраних даних
- Якість аналізу та виявлення ключових акаунтів
- Візуалізація результатів та їх інтерпретація
- Якість підготовленого звіту

Список додаткової літератури

1. The European Union Agency for Cybersecurity. Towards a Trusted and Cyber Secure Europe. <https://www.enisa.europa.eu/about-enisa/who-we-are/>
2. Карпенко Є.М. Головні напрями та форми міжнародного співробітництва при розслідуванні злочинів міжнародного характеру.

http://jes.nuoua.od.ua/archive/1_2016/32.pdf

3. Негребецький В.В. Роль інновацій і цифрових технологій в правоохоронній діяльності у забезпеченні сталого розвитку та економічного процвітання України // EU labor law: decent work and expansion of institutional capacity for sustainable development (Трудове право ЄС: гідна праця та розбудова інституційної спроможності для сталого розвитку): Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. 376 p. С. 203-225. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-396-5-10>. <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/426>.
4. Бакай Марта Ігорівна Імплементация положень "антикорупційних" конвенцій у вітчизняне кримінальне законодавство [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Бакай Марта Ігорівна; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2013. - 19 с.
5. Бандурка О. М. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції [Текст]: наук.-практ. посібник / О. М. Бандурка; Національний ун-т внутрішніх справ. - Х.: Основа, 2003. - 323 с.
6. Білоцький С.Д. Міжнародно-правове регулювання миротворчої діяльності [Текст]: навч. посіб. для студ. ВНЗ / С.Д. Білоцький; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К.: Київ. ун-т, 2012. - 287 с.
7. Використання можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у боротьбі зі злочинами [Текст]: навч. посібник / В. А. Некрасов [и др.]. - К.: КНТ: Скіф, 2008. - 163 с.
8. Вороненко В.В. Проблеми міжнародного співробітництва у сфері протидії ядерному розповсюдженню та ядерному тероризму [Текст] // Архів клінічної медицини, 2011, N № 2.-С.84-90
9. Гарбазей Дмитро Олександрович Міжнародно-правові основи боротьби з корупцією [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Гарбазей Дмитро Олександрович; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2015. - 22 с.
10. Грицаєнко Л.Л. Органи Європейського Союзу з боротьби зі злочинністю

- та правові засади їх співробітництва з Україною / Л.Л. Грицаєнко // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2012. – № 1. – С. 91–95.
11. Демченко І., Соловійов О. Попередження поширення фальсифікованих лікарських засобів на міжнародному та національному рівні [Текст]: [монографія] / І. Демченко, О. Соловійов. - Київ : Новий друк, 2014. - 128с.
12. Інформаційні технології боротьби з тероризмом [Текст]: матеріали наук.-практ. конф., Київ, 15 лип. 2012 р. / Акад. вищ. освіти України, Global acad. of allied leadership, Acad. of open society security. - К.: Ліпкан О. С. [вид.], 2012. - 91 с.
13. Макаруха З.М. Правові засади діяльності Європейського Союзу у сфері забезпечення простору свободи, безпеки та юстиції: монографія / Зоряна Макаруха; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Л.: [Астролябія], 2011. - 543 .
14. Матвійчук В.К. Протидія злочинності та адаптація кримінального законодавства і права України до законодавства і права Європейського Союзу: монографія / [В.К. Матвійчук та ін. ; за заг. ред. В.К. Матвійчука]; Нац. акад. упр. - Київ: ВНЗ "Національна академія управління", 2014. - 551с.
15. Механізми співпраці правоохоронних органів в процесі виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми [Текст]: [дослідження] / Амер. асоц. юристів Ініціатива з верховенства права (ABA/ROLI); [підгот.: Марина Елефанте, Людмила Ільковець]. - К.: [б. в.], 2010. - 39 с.
16. Микієвич М.М. Міжнародно-правові засади боротьби із транснаціональною злочинністю в рамках Європейського Союзу /М.М. Микієвич // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2008. – № 2. – С. 1–8.
17. Миронова В.О. Проблеми кримінальної відповідальності за порушення законів та звичаїв війни [Текст]: монографія / В.О. Миронова; Акад. прав. наук України [та ін.]. - Х.: Право, 2007. - 152 с.
18. Міжнародна поліцейська енциклопедія [Текст]: понятійний апарат.

- Концептуальні підходи. Теорія та практика: В 10 т. / відп. ред. Ю.І. Римаренко [та ін.]; Нац. акад. внутр. справ України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Акад. прав. наук України, Акад. підготовки керів. кадрів поліції Федерат. Республіки Німеччини, Акад. упр. М-ва внутр. справ Рос. Федер. - К.: Видавничий дім "Ін Юре", 2003 .
19. Міжнародно-правова допомога та співробітництво у кримінальному судочинстві України [Текст]: зб. док.: У 2 ч. / уклад. І.І. Когутич; ЛНУ ім. Івана Франка. Кафедра кримінального процесу і криміналістики. - Л.: Тріада плюс, 2004 . - Ч. 1. - [Б. м.]: [б.в.], 2004. - 940 с.; Ч. 2. - [Б. м.]: [б.в.], 2004. - 638 с.
20. Петрашко Сергій Боротьба з корупцією: міжнародний вимір та національна практика [Текст]: монографія / Сергій Петрашко; Ін-т законодавства Верховної Ради України. - Київ: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2014. - 231 с.
21. Протидія наркозлочинності: вітчизняний та міжнародний досвід співпраці правоохоронних та судових органів: матеріали укр.-нім. наук.-практ. конф., м. Донецьк, 26-27 трав. 2011 р. / Верховна Рада України, Ком. з питань законодав. забезп. правоохорон. діяльн., Донец. юрид. ін-т Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка, Фонд Г. Зайделя. - Донецьк: ДЮІ ЛДУВС, 2011. - 307 с.
22. Теличкін О. О. Цивільна поліція як провідний суб'єкт правоохоронної діяльності міжнародної місії на користь миру [Текст] 3: 1, 2004. - (Право і безпека) // Право і безпека.-С.162-166
23. Чорноус Юлія Миколаївна Теорія і практика криміналістичного забезпечення досудового слідства у справах про злочини міжнародного характеру [Текст]: монографія / Чорноус Юлія Миколаївна; Нац. акад. внутр. справ. - К.: Скіф, 2012. - 447 с.
24. Шостко Олена Юріївна Протидія організованих злочинності в європейських країнах [Текст]: монографія / О.Ю. Шостко; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. - Х.: Право, 2009. -

400с.

25. Центр протидії дезінформації при РНБО рекомендує новий фактчек-бот "Перевірка" (18.03.2022). URL: <https://imi.org.ua/news/tsentr-protydiyi-dezinformatsiyi-pry-rnbo-rekomenduye-novyy-faktchek-bot-perevirka-i44450>.
26. Методологія фактчекінгу Гвара Медіа.
URL: <https://gwaramedia.com/metodologiya-faktchekingu-perevirka/>.
27. Google та Jigsaw у партнерстві з ЦПД запускають ініціативу з медіаграмотності в Україні (24.07.2024). URL: <https://cpd.gov.ua/events/google-ta-jigsaw-u-partnerstvi-z-czpd-zapuskayut-inicziatyvu-z-mediagramotnosti-v-ukrayini/>.
28. Criminalistics Means and Methods of Combating Ecocide in the Modern Conditions of Military Threats / V. Shevchuk et al. Journal of Environmental Law & Policy. 2024. Т. 04, № 03. С. 82–120. URL: <https://doi.org/10.33002/jelp040304> (дата звернення: 14.02.2025).
29. Що таке астротурфінг? (25.08.2022). URL: <https://uchoose.uacrisis.org/shho-take-astroturfing>.
30. Біла книга протидії дезінформації. ГО «Інститут інформаційної безпеки». К., 2022. 62 с. URL: <https://postinfosociety.com/bila-knyga-protydiyi-dezinformacziyi/>.
31. Shepitko, V.Y., Shepitko, M.V. (2021) The role of forensic science and forensic examination in international cooperation in the investigation of crimes. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, no. 28(1), pp. 179–186 (in English)

Нормативні акти:

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2014 року "Про заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки України: Указ в.о. Президента України від 01 травня 2014 р. № 449/2014 URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449/2014#Text>.

2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року “Про Стратегію національної безпеки України”: Указ Президента України від 14.09.20 р. № 392/2020. URL:
<https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року “Про Стратегію воєнної безпеки України”: Указ Президента України від 21.03.21 р. № 121/2021. URL:
<https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>.
4. Про рішення Ради безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року “Про Стратегію кібербезпеки України”: Указ Президента України від 26.08.21 р. № 447/2021.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>.
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року “Про Стратегію забезпечення державної безпеки”: Указ Президента України від 16.02.22 р. № 56/2022. URL:
<https://www.president.gov.ua/documents/562022-41377>.
6. План реалізації Стратегії кібербезпеки України: Указ Президента України від 01.02.22 р. № 37/2022. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0087525-21#Text>.
7. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року “Про Стратегію інформаційної безпеки”: Указ Президента України від 28.12.21 р. № 685/2021. URL:
<https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>.
8. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії інформаційної безпеки на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.03.23 р. № 272-р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/272-2023-%D1%80#Text>.
9. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії забезпечення державної безпеки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від

18.04.23 р. № 328-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/328-2023-%D1%80#Text>.

10. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року «Про створення Центру протидії дезінформації»: Указ Президента України від 19.03.2021 р. № 106/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1062021-37421>.

Інтернет-ресурси

1. Interpol. <https://www.ilel-interpol.org/>
2. Фактчек-бот “Перевірка”. URL: https://t.me/perevir_bot
3. Кафедра криміналістики НЮУ імені Ярослава Мудрого
<https://www.facebook.com/people/Кафедра-криміналістики-НЮУ-імені-Ярослава-Мудрого/61551286851614/>
4. Центр стратегічних комунікацій. URL: <https://spravdi.gov.ua/>.
5. Центр протидії дезінформації. URL: <https://cpd.gov.ua/>.
6. Департамент Кіберполіції Національної поліції України. URL: <https://cyberpolice.gov.ua/>
7. European Cybercrime Centre. URL: <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-cybercrime-centre-ec3>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри криміналістики. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/79-kafedra-kriminalistiki.html>

НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс «Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності» URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=890>